

CAZURILE

Schemă recapitulativă

N: cine? ce? care?

1. Sb. (subiect)

ex Mihai citește.
Acesta se plimbă.
Doi se joacă în curte.

Cineva + vb. Pred., impersonal + ceva.
(p. III, sg.) (substantiv
nonuman)

ex Este toamnă.
Mi-este frig.
Mă pasionează sportul.
Îmi place filmul.

2. N.P. (nume predicativ)

ex Matei este premiant.
El este al doilea în clasă.
Premiantul este celălalt.

Cineva este ceva.
Sb. ——— Vb. Cop.
N.P.

3. Atribut substantival în N.

a) Substantiv propriu:

Ex: Orașul Brașov este mare.

b) Atribut → numeral cardinal cu valoare substantivală

Ex: Am luat nota zece.

4. Apoziție

a) Simplă: Sora mea, Elena, este avocată.

b) Dezvoltată: Acesta este Matei, colegul de bancă al Mariei.

Obs: Apoziția se desparte prin virgulă de substantivul bază.

G: fără prep. : al, a, ai, ale cui?

1. Atribut Substantival genitival
2. Atribut pronominal genitival
3. Atribut genitival (exprimat prin numeral)

T.R.
↑
T.S.Atr.
Substantiv
Pronume
Numeral

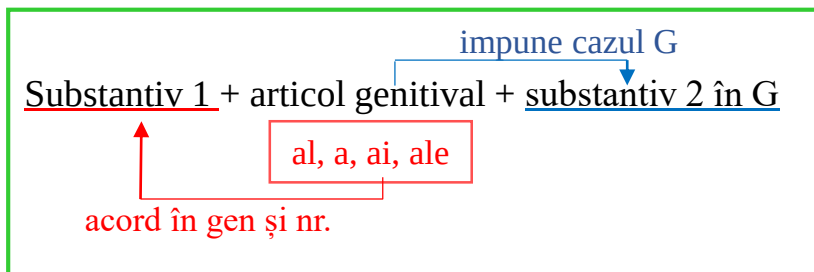
1. A.S.G.:

Cartea elevei este nouă.

Băiatul a desenat pe pereți albi ai camerei.

↑
acord în gen și nr.

Obs: Articolul genitival (al, a, ai, ale) se acordă cu substantivul determinat (care stă la stânga) în gen și număr:

2. A.P.G.:

Cartea lui s-a rupt.

Caietul vechi al acestuia s-a rupt.

↑
acord în gen și nr.

3. Atribut genitival

Cărțile celor doi sunt vechi.

Cartea celui de-al doilea s-a rupt.

G: cu prepoziție/ locuțiune prep.

1. Atr. Subst. Prep. (care?)

2. Atr. Pron. Prep.

3. N.P.:

3. Ea este contra violentei.
Maria este de partea colegei.

4. C. prepozițional

(T.R. verb, adverb, adjectiv, interjecții)

ex El s-a concentrat asupra problemelor importante.
Ei luptă contra violentei.

5. Circumstanțial:

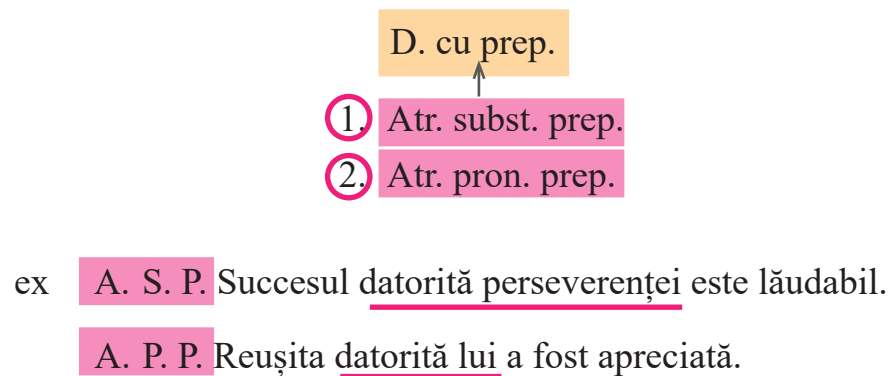
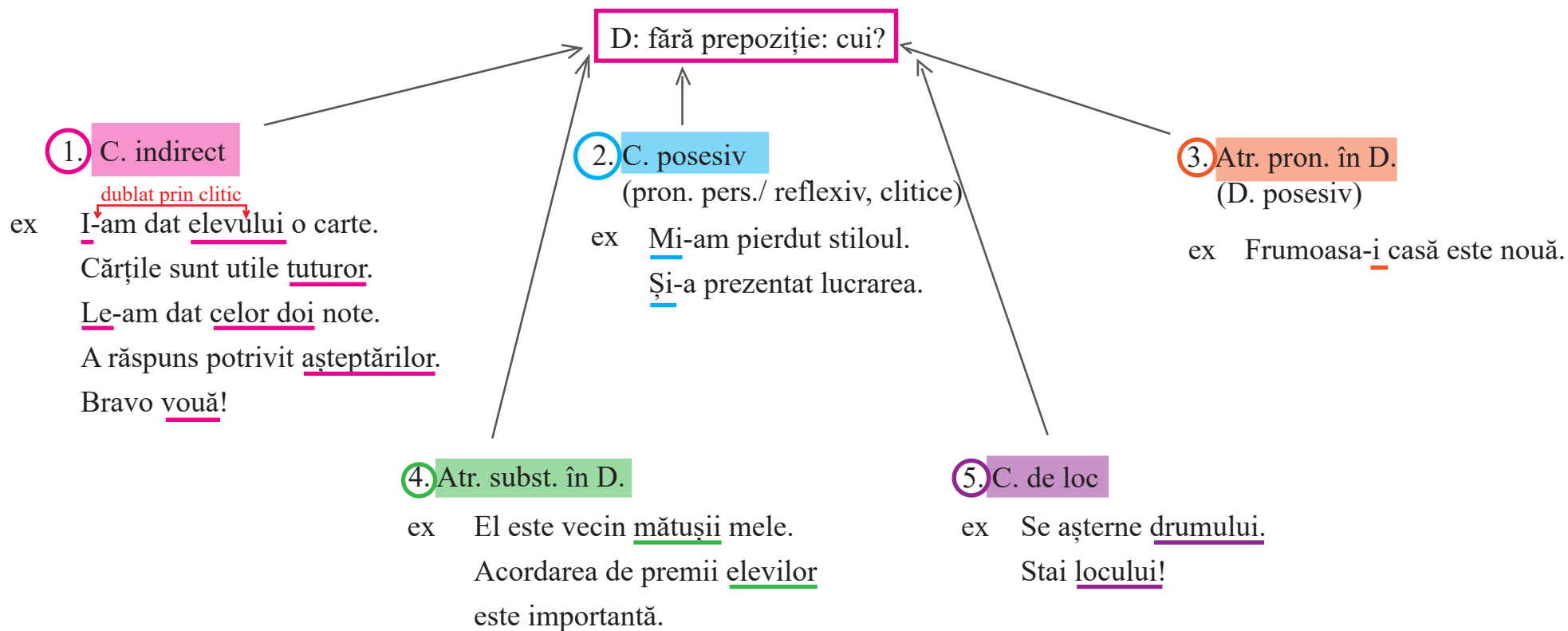
a) De loc: Ei se plimbă în jurul lacului.

b) De timp: Elevii au venit înaintea profesorului.

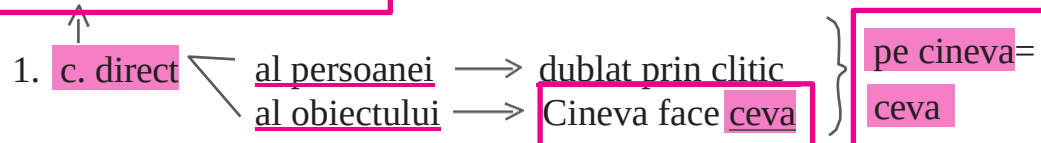
Obs: c. loc poate fi exprimat și prin pronume, forme clitice.

Ex. Mergea în fața-i grăbit.

ex 1. Lupta împotriva violentei este importantă.
2. Clădirea din fața lui este nouă.

Ac. 1 : pe cine? ce

ex L-am ascultat pe elevul Ionescu.

Pe cine a ascultat azi? (Obs: pron. cine, cineva, altcineva nu se dublează prin clitic)

L-am văzut pe al doilea în parc.

El citește o revistă.

Iată o carte interesantă!

Ac. fără prep.

1. c. timp (cât timp?)

ex Am stat la bunici luni ^{atr.} de zile.

Trei ^{atr.} săptămâni m-am plimbat pe jos.

Obs: c. t. / Ac. fără prep. este exprimat prin substantiv care indică timpul însoțit de un atribut.

Ac. cu prep. / loc. prep.

1. Atr. subst. prep.

ex Paharul de sticlă s-a spart.

2. Atr. pron. prep.

ex Cartea de la ei m-a bucurat.

3. Atr. prep. (numeral)

ex Întâlnirea cu al treilea
a fost neașteptată.

4. N.P. (Sb+vb.cop.+N.P.)

ex Paharul este de sticlă.

Cartea este de la tine.

5. c. prepozițional

ex M-am bazat pe colegi.

Mă gândesc la tine.

Număr până la zece.

Cineva se bazează pe ceva.

Cineva se gândește la ceva.

pe cineva = pe ceva

6. Circumstanțial

a. de loc:

ex Pune cărțile în bibliotecă.

b. de timp:

ex A ajuns după ceilalți.

c. de mod:

ex Maria scrie cu grijă.

Ei se comportă ca alții.

d. de cauză:

ex L-a ajutat din milă.

Să nu plângi pentru ei!

e. de scop:

ex Ei merg la cumpărături.

Muncește pentru cei doi.

V. fără funcție sintactică

I. Formele subst. în V.

1. forme proprii: → desinențe:
- e: băiete, Dane
 - o: An~~o~~, fat~~o~~
 - ă: Ană, fată
 - ule: băiatule, codrule, omule

2. forme identice cu N.: Anca, Andrei, Ion

3. forme construite cu desinența -lor: fetelor, nepoților, animalelor

II. Punctuația:

1. Subst. în V. se separă prin virgulă de restul propoziției:

ex Copile, vino la tablă!

2. Uneori, după subst. în V. se pune semnul exclamării:

ex Mamă! Vino repede!

3. Dacă substantivul are determinanți, întregul grup se separă prin virgulă:

ex Dragi colegi, vă felicit!